

Dansk Erhvervs NøgletalsNyt

Fortsat pæn optimisme hos erhvervslivet

Af: Cheføkonom Tore Stramer og seniorøkonom Kristian Skriver

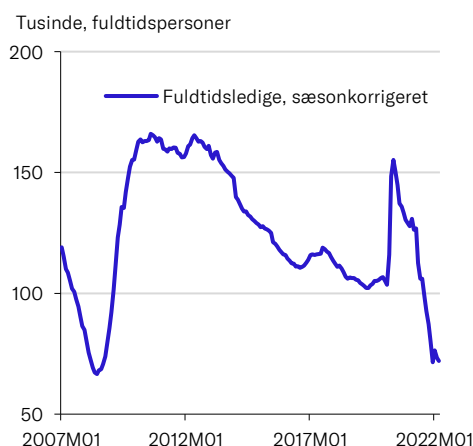
I denne uge har vi fået nye tal, der bekræfter styrken af det danske beskæftigelsesop-sving. I marts faldt ledigheden med 1.300 fuldtidspersoner. Det er det laveste ledigheds-niveau, der er registreret herhjemme siden juni 2008. Det er et meget lavt ledighedsni-veau. Ser man bort fra en kort periode op til finanskrisen i 2008, så har ledigheden i Danmark aldrig været lavere end i øjeblikket.

Erhvervstilliden steg overraskende nok i april. Det understreger, at erhvervslivet bevarer optimismen på trods af krig i Ukraine samt kraftigt tiltagende energipriser. Det står i skærende kontrast til forbrugertilliden, der de seneste to måneder er banket i bund.

Det er godt nyt for dansk økonomi, at virksomhederne fortsat bevarer optimismen. Virk-somhederne går dog ikke uberørt udenom udfordringer med forsyningsproblemer, krigen i Ukraine samt stigende priser. Særligt industrien og byggeriet er påvirket af både sti-gende priser, men også af mangel og forsinkelser på levering af energi, råvarer og varer generelt.

Detailsalget er faldet en lille smule i marts, når man korrigerer for prisudviklingen. Det er dog ikke alarmerende. Vi vurderer ikke umiddelbart, at det er den svage forbrugertillid, der er årsagen. Det er primært et udtryk for, at forbrugerne vender tilbage til de forbrugs-vaner, de havde før coronakrisen. Under coronakrisen har forbrugernes muligheder for at tage på ferie i udlandet og tage på restaurant været begrænset af smittespredning og restriktioner. I stedet har forbrugerne i stor stil købt varer. Det har detailhandlen haft stor gavn af. Nu vender forbrugerne lige så stille tilbage til de gamle forbrugsvaner. Det går til gengæld nu ud over detailsalget. Det er dog værd at have for øje, at detailsalget fortsat er på et højt niveau.

Nøgletal	Side
Ledigheden nu på laveste niveau siden juni 2008	2
Erhvervslivet bevarer optimismen	3
Mindre nedgang i detailsalget i marts	4
Inflationen stiger fortsat - Danmark har 5. laveste i EU27	5
Statsgælden er nedbragt med 26,5 pct. i løbet af det seneste år	6
Danmark har EU's stærkeste offentlige fi-nanser for 3. år i træk	7
USA's økonomi skrumpede i 1. kvartal	8

Ledigheden nu på laveste niveau siden juni 2008

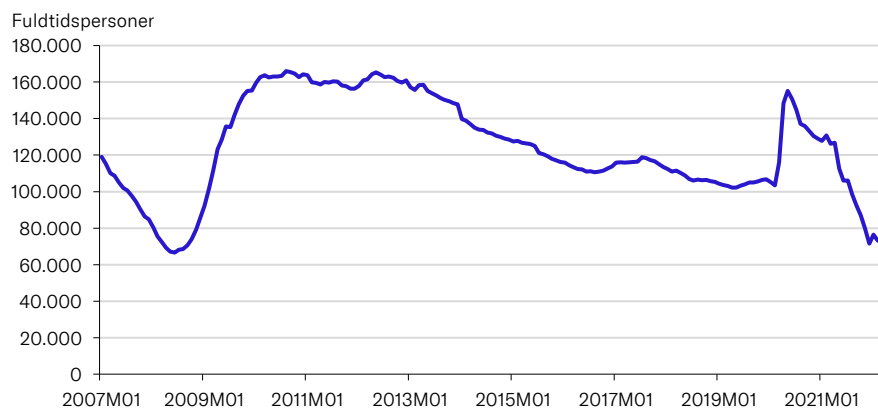
Nye tal fra Danmarks Statistik viser, at bruttoledigheden faldt med 1.300 personer i marts til 72.000 personer. Det er det lavest ledighedsniveau, der er registreret herhjemme siden juni 2008. Det er et meget lavt ledighedsniveau, der hører til de absolutte sjældenheder i dansk økonomisk historie. Ser man bort fra en kort periode op til finanskrisen i 2008, så har ledigheden i Danmark aldrig været lavere end i øjeblikket.

Faldet i ledigheden er ikke i samme eksorbitante liga som i slutningen af 2021, hvor ledigheden styrtdykkede. Når det er sagt, så vidner det fortsatte fald i ledigheden om, at arbejdsmarkedet har skudt en fornuftig fart her i foråret. Genåbningen efter vinterens smittebølge, hvor store dele af servicesektoren nu igen rekrutterer arbejdskraft, har holdt godt gang i beskæftigelsen.

Den tæt på historisk lave ledighed viser med al tydelighed, at et fortsat fald i ledigheden på ingen måde kan slukke virksomhedernes store efterspørgsel efter arbejdskraft. En fortsat positiv udvikling i beskæftigelsen kræver derfor, at arbejdsstyrken fortsat øges. Det er derfor også brandærgeligt, at regeringens politik i øjeblikket trækker hænder ud af arbejdsmarkedet. Dertil er det bestemt heller ikke hensigtsmæssigt, at der via finanspolitikken skydes yderligere penge ud i økonomien, der blot øger manglen på arbejdskraft.

Der er nu behov for at politikerne for alvor får åbnet op for yderligere udenlandsk arbejdskraft, og at den offentlige beskæftigelse nu løbende reduceres.

Fuldtidsledige, sæsonkorrigeret

Kilde: Danmarks Statistik.

Erhvervslivet bevarer optimismen

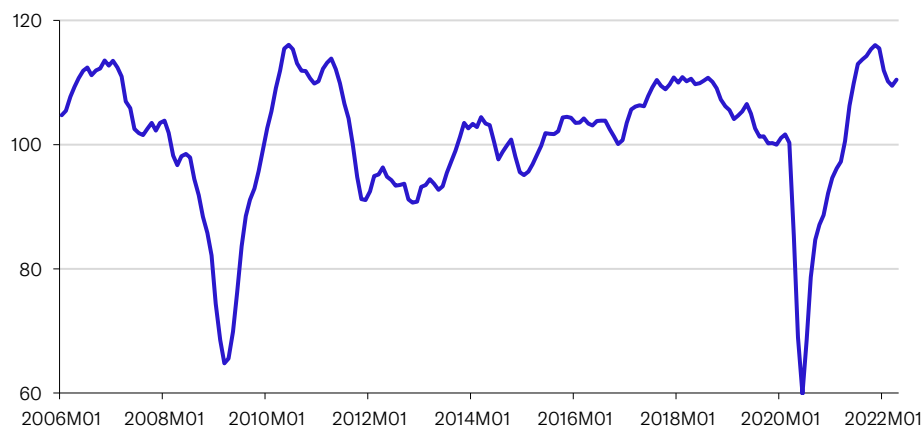
Offentliggjorte tal i torsdags viser, at erhvervstilliden i Danmark steg til 110 i april mod 110,2 i marts. Dermed er erhvervstilliden på det højeste niveau i år.

Det understreger, at erhvervslivet bevarer optimismen på trods af krig i Ukraine samt kraftigt tiltagende energipriser. Det står i skærende kontrast til forbrugertilliden, der de seneste to måneder er banket i bund. Det er godt nyt for dansk økonomi, at virksomhederne fortsat bevarer optimismen.

I denne måned har Danmarks Statistik ekstraordinært spurgt til, hvordan virksomhederne er påvirket af invasionen i Ukraine, stigende priser samt forsyningsproblemer. Resultaterne viser, at særligt industrien og byggeriet er påvirket af både stigende priser, men også af mangel og forsinkelser på levering af energi, råvarer og varer generelt.

Det understreger, at selvom virksomhederne bevarer optimismen for nu, så er der flere farer, der truer under overfladen. Dertil har virksomheder svært ved at skaffe arbejdskraft.

Erhvervstillid, 3 måneders glidende gennemsnit

Kilde: Danmarks Statistik.

Mindre nedgang i detailsalget i marts

Offentliggjorte tal fra Danmarks Statistik i torsdags viser, at detailsalget faldt med 0,3 pct. i marts, når der korrigeres for prisudvikling og sæsonudsving. Samlet set er detailsalget i første kvartal 0,9 pct. lavere end fjerde kvartal sidste år.

Det er faldende salg af fødevarer og andre dagligvarer, der trækker detailsalget ned i marts, mens fremgang i salget af beklædning mv. samt andre forbrugsvarer sikrer, at faldet i detailsalget ikke er større.

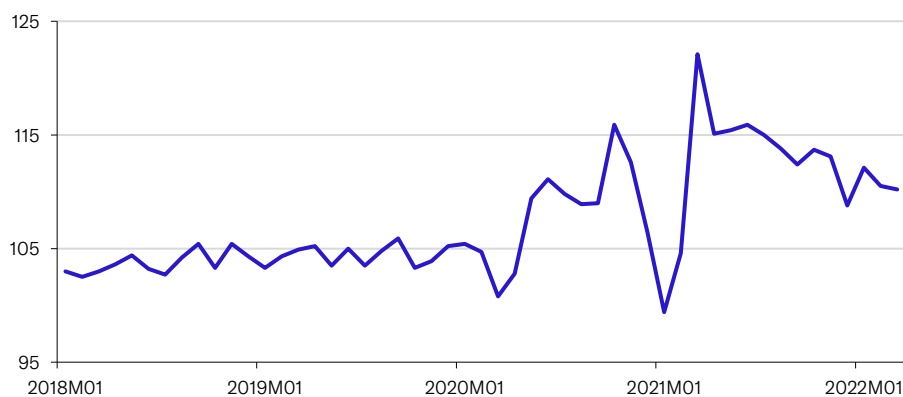
Faldet i detailsalget kommer ovenpå kraftige fald i forbrugertilliden, der nu er på det laveste niveau siden 1988. Det er høje energipriser samt krigen i Ukraine, der i øjeblikket presser forbrugernes humør i bund. De kraftige fald i forbrugertilliden tyder på, at forbrugerne er meget bekymrende for krigen og de kraftigt stigende energipriser.

Faldet i marts er dog ikke alarmerende. Tilbagegangen i marts skal ses som en fortsættelse af den tendens, vi har set over det seneste år, hvor detailsalget lige så stille er dalet, fordi forbrugerne er vendt tilbage til de gamle forbrugsvaner. Forbrugerne har under pandemien flyttet forbruget fra tjenester som restaurantbesøg og ferier i udlandet mod et større forbrug af varer. Det løftede detailsalget til nye højder under coronakrisen. Trods tilbagegang er detailsalget i første kvartal samlet set stadig 6,8 pct. større end første kvartal 2019, hvor coronakrisen endnu ikke havde vendt op og ned på vores forbrugsvaner. Når vi ser fremad, venter vi, at forbrugerne stille og roligt vender tilbage til forbrugsvanerne, som de havde før coronakrisen. Det giver altså mindre detailsalg end under coronakrisen.

I 2022 forventer vi fremgang i forbruget, men vi frygter dog, at forbrugernes dårlige humør vil præge udviklingen fremadrettet. Privatøkonomien har det samlet set ret godt. Rekordhøj beskæftigelse og lav ledighed giver stabilitet omkring indtægterne for husholdningerne. Dertil har danskerne sparet en del op i løbet af coronakrisen. Det er godt for privatøkonomien nu, når vi ser, at energiregningen bliver noget dyrere end tidligere.

Detailomsætning, pris- og sæsonkorrigeret

Indeks, 2015=100

Kilde: Danmarks Statistik.

Inflationen stiger fortsat - Danmark har 5. laveste i EU27

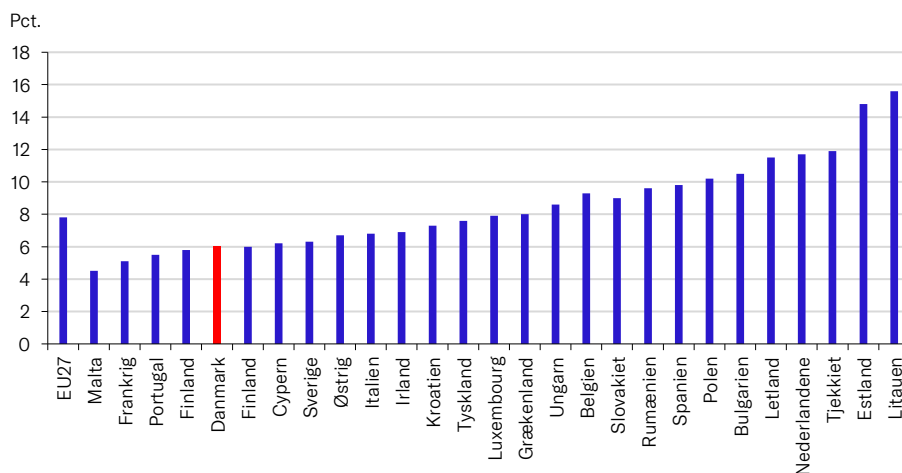
Offentliggjorte tal fra Danmarks Statistik i tirsdags viser, at inflationen var 6 pct. i marts, hvilket er en stigning fra 5,3 pct. i februar. I samme periode steg inflationen i de 27 EU-lande fra 6,2 pct. til 7,8 pct., og i euroområdet steg inflationen fra 5,9 pct. til 7,4 pct. For både Danmark og EU er det den højeste målte inflation i den tid, at det EU-harmoniserede forbrugerprisindeks er blevet opgjort, hvilket er siden 1997.

Det er særligt høje prisstigninger på energi, der sender inflationen i vejret. Ovenpå genåbningen af økonomien er den globale efterspørgsel efter energi steget kraftigt, mens udbuddet af energi er svagt. Det har sendt priserne i vejret. Dertil har krigen i Ukraine gjort ondt værre, fordi det har ført til yderligere prisstigninger på energi, mens også priserne på en lang række råvarer er steget voldsomt, fordi Ukraine og Rusland udgør en stor del af den globale eksport. Det er særligt tilfældet for hvede, majs og solsikkeolie.

Men de høje prisstigninger er bredt funderet. Kerneinflationen, der er inflation uden energi og ikke-forarbejdede fødevarer, er 3,4 pct. Det underliggende prispres er stort, fordi de høje energipriser gør det dyrt at producere varer, mens også høje fragtrater gør det dyrt at transportere varer hjem fra udlandet. Det understreges.

Selvom inflationen er historisk høj i Danmark, har vi den femte laveste i EU27. Inflationen i Danmark er bragt i vejret, men alligevel er vi blandt de lande i EU med den laveste inflation. Høj inflation er et globalt problem, der lægger en dæmper på forbrugernes købekraft verdenen over.

Inflation i EU-landene, marts 2021

Kilde: Danmarks Statistik.

Statsgælden er nedbragt med 26,5 pct. i løbet af det seneste år

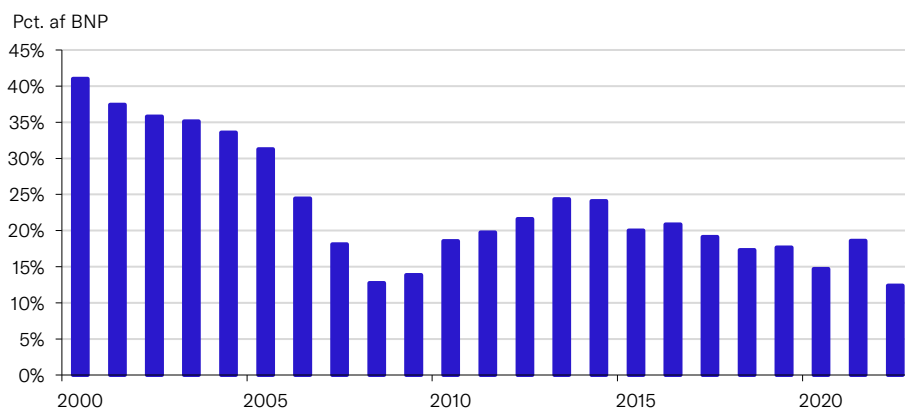
Offentliggjorte tal fra Nationalbanken i onsdags viser, at statsgælden i Danmark var på 325 mia. kr. ved udgangen af marts. Det er et fald på hele 118 mia. kr. i løbet af det seneste år. Det svarer til et fald på 26,5 pct.

Det er mildt sagt imponerende, at der er barberet en fjerdedel af statsgælden af på bare et år. Den primære forklaring er, at dansk økonomi er kommet flyvende ud af coronakrisen med rekordhøj beskæftigelse og meget lav ledighed. Samtidig har en positiv udvikling på aktiemarkedet øget indtægterne fra pensionsafkastskatten.

Statsgælden er nedbragt til i underkanten af ca. 12 pct. af Danmarks BNP. Sidst Danmark statsgæld var så lav, var i 2009. Det er godt nyt, at vi ikke står med et stort gældsbjerg på den side af coronakrisen. De offentlige finanser og statens gæld er overordentlig stærk set i lyset af coronakrisen, der blæste dansk økonomi omkuld.

Trods de offentlige finanser ser rigtige fornuftige ud, er det ikke det rette tidspunkt at sætte gang i større finanspolitiske lempelser. Dansk økonomi kører i øjeblikket på kapacitetspresset, hvor der stort set ikke er flere ledige hænder. Samtidig er inflationen den højeste i flere årtier. Yderligere finanspolitiske lempelser vil sætte yderligere gang i dansk økonomi og øge kapacitetspresset yderligere. Når politikerne vil udsende checks til udvalgte grupper, som Regeringen har foreslået, er det nødvendigt at finansiere tiltaget. Ikke af hensyn til de offentlige finanser, men af hensyn til kapacitetspresset. Det mest oplagte tiltag til at finansiere checkene er ved at dæmpe den offentlige beskæftigelse. Der er i dag 34.000 flere offentligt ansatte end før coronakrisen. Færre offentligt ansatte vil hurtigt og effektivt lægge en dæmper på kapacitetspresset.

Danmarks statsgæld i marts af hvert år som procent af BNP

Kilde: Danmarks Statistik.

Note: BNP i marts 2022 er opgjort som BNP i 4. kvartal 2021.

Danmark har EU's stærkeste offentlige finanser for 3. år i træk

Nye tal fra Danmarks Statistik viser, at overskuddet på den offentlige saldo (ØMU-saldoen) i Danmark var på 58,7 mia. kr. svarende til 2,3 pct. af BNP i 2021. Kun Danmark og Luxembourg havde overskud på den offentlige saldo i 2021, mens resten af EU-landene havde underskud. Tilmed havde Danmark et større overskud på de offentlige finanser end Luxembourg. EU-landene (EU27) havde i gennemsnit et underskud på 4,7 pct. af BNP i 2021.

2021 bød på et imponerende flot overskud for de offentlige finanser i Danmark

Alle andre EU-lande ser i øjeblikket med stor misundelse på de danske offentlige finanser, der er kommet flot igennem coronakrisen. Det er dermed tredje år i træk, hvor Danmark har de flotteste offentlige finanser blandt EU-landene. I 2020 var underskuddet på den offentlige saldo blot 0,2 pct. af BNP, mens overskuddet på den offentlige saldo var 4,1 pct. af BNP i 2019. Danmark er helt i top blandt EU-landene, når det gælder de offentlige finanser.

Den primære forklaring er, at dansk økonomi er kommet flyvende ud af coronakrisen med rekordhøj beskæftigelse og meget lav ledighed. Samtidig har en positiv udvikling på aktiemarkedet øget indtægterne fra pensionsafkastskatten. Dertil har udbetalingen af danskernes indefrosne feriepenge på i alt 32 mia. kr. i 2021 givet statskassen en ekstraordinær skatteindtægt.

Det er naturligvis fremragende nyt, at vi ikke står med en stor regning ovenpå coronakrisen. Det er i modsætningen til mange nabolande i EU, der har oplevet store underskud på de offentlige finanser i løbet af coronakrisen. Dermed står Danmark med et stærkt udgangspunkt, hvis væksten går ned i gear, og vi oplever modvind for de offentlige finanser.

USA's økonomi skrumpede i 1. kvartal

Nye tal fra USA viser, at USA's BNP skrumpede med 0,4 pct. i første kvartal. Det kommer ovenpå fremgang på hele 1,7 pct. i fjerde kvartal sidste år.

Det er første gang siden første halvdel af 2020, at USA oplever nedgang i de økonomiske aktiviteter. Dengang var det coronakrisen, der sendte økonomien ned.

Amerikansk økonomi starter dermed 2022 ud på den værst tænkelige måde med tilbagegang. Tilbagegangen i økonomien skyldes, at nettoeksporten er faldet. Det er dog en formidlende omstændighed, at den primære forklaring på tilbagegangen er, at amerikanske virksomheder trukket på en del af de lagre, der blev opbygget mod slutningen af 2021, hvilket lægger en dæmper på de økonomiske aktiviteter i starten af året.

Af mere positivt nyt er der dog, at der stadig er fremgang i privatforbruget. Det er på trods af, at USA i øjeblikket oplever den højeste inflation i 40 år. Det er blandt andet højere priser på energi, der har sendt inflationen i vejret. En kombination af et kraftigt globalt opsving og et fortsat pres på de globale forsyningskæder har sendt energipriserne mod himlen. Men den høje amerikanske inflation er bredt funderet på tværs af varer og tjenester. Den høje inflation æder af de amerikanske forbrugeres købekraft.

Privatforbruget udgør i underkanten af 70 pct. af USA's BNP. Privatforbruget er den absolut vigtigste motor i amerikansk økonomi. Derfor er det bekymrende, at købekraften bliver suget ud af de amerikanske forbrugere. Det kan fremadrettet lægge en dæmper på væksten i USA. Mindre købestærke forbrugere i USA kan også gå ud for dansk økonomi og de mange virksomheder, der eksporterer til USA. USA er vores største eksportmarked og alene sidste år eksporterede Danmark varer og tjenester for godt 193 mia. kr. Ca. 76.000 danske jobs er direkte eller indirekte afhængig af eksporten til USA.

Når det er sagt, er ledigheden meget lav og der er høj fart på jobskabelsen. Det sikrer stabilitet omkring indtægterne. Desuden har amerikanerne sparet op under nedlukningerne, hvilket kan være en hjælpende hånd for de amerikanske forbrugere i en tid, hvor regningerne bliver dyrere.

Kontakt

Henvendelser angående Dansk Erhvervs NøgletalsNyt kan ske til cheføkonom Tore Stramer på tstr@danskerhverv.dk og tlf. 3374 6107 eller seniorøkonom Kristian Skriver på kso@danskerhverv.dk og tlf. 3374 6033.